

N:o 8/1930.

STORA UTSKOTTETS betänkande N:o 8/-30 i anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands Landsting med förslag till lag om kommunalförvaltning i Mariehamn.

Landstinget, som i ärendet fått emottaga lagutskottets betänkande N:o 11/-30, har överlämnat ovanrubricerade framställning till stora utskottet för å detsamma ankommande behandling.

Vid sin granskning av föreliggande lagförslag har utskottet, fränsett ett fåtal egna ändringar, godkänt detsamma i dess av lagutskottet föreslagna formulering. Ifråga om det tilläggsmoment, vilket sistnämnda utskott infört i § 11 och som från valbarhet utesluter medlem i förening, organisation eller annan sammanslutning, verksam i syfte att våldsamt omstörta rikets samhällsskick, har utskottet, främst ur kodifieringssynpunkt, efter omröstning anslutit sig till lagutskottets uppfattning. I § 19 har utskottet infört en obetydlig redaktionell ändring.

Det är i själva verket bestämmelserna i §§ 84, 85 och 86 om skattesystemet, som bereda de förnämsta svårigheterna, då det gäller att taga ståndpunkt till föreliggande lagförslag. Jämlikt §§ 56 och 57 baseras stadskommunens medlemmar åliggande skyldighet att bidra till de gemensamma utgifterna på allmän inkomstbeskattning. I ett dylikt skattesystem utgör nettoinkomsten grund för skattskyldigheten. Enligt finansvetenskapliga principer fastställs det skattbara nettot ifråga om avkastningen från realkapital sålunda, att samtliga drift- och underhållskostnader avdragas till fulla beloppet, varjämte ett för realkapitalets förnyelse erforderligt avdrag i form av "värdeminskning" tillgodoräknas den skattskyldige. Sistnämnda avdrag är städse diskutabelt och bör självfallet bliva föremål för reglering i lagstiftningsväg.

Utskottet, som vid ärendets behandling haft tillfälle att såsom sakkunniga höra särskilda medlemmar av Mariehamns stadskommun, har inhämtat, hurusom beskattningen av bostadsbyggnaderna i staden ifråga om utrönandet av underhållskostnaderna mött svårigheter, vilka de kommunala organen förklarat sig icke kunna bemästra. Av denna anledning fram-

träda i nu föreliggande lagförslag tvenne olika försök att ersätta ovanrelaterade enkla och med rättvisan överensstämmande avdragsprinciper med ett summariskt beräkningssätt, som avser att utbyta de faktiska underhållsutgifterna emot fiktiva avdragsbelopp. Det ena förslaget, som framföres av landskapsnämnden, innebär, att underhållet och värdeminskningen sammanslås till ett enda avdrag, vilket fastställles i stöd av lagbestämd procentberäkning med ledning av realkapitalets i anseende till dess beskaffenhet och ålder uppskattade värde. Det andra förslaget, som tillkommit i Mariehamns kommunalrepresentation och i Landstinget upptagits av lagutskottet, åtskiljer begreppen underhåll och värdeminskning samt bestämmer det förra ifråga om fastigheter till 15 procent av den beräknade avkastningen. Värdeminskningen skulle åter på vanligt sätt fastställas till vissa procent av realkapitalets försäljningspris.

Det har således för utskottet gällt att välja emellan nyssrelaterade tvenne förslag, vilka särskilt i betraktande därav, att underhållet av bostadsbyggnaderna i staden äro underkastade kontroll, bägge emellertid måste betecknas endast såsom surrogat för det riktiga beskattningsförfarandet. Efter ingående överläggningar har utskottets majoritet, som ansett sig böra fästa avseende vid de av Mariehamns kommunala organ framförda synpunkterna och önskemålen, stannat vid lagutskottets nyssrelaterade förslag. Minoriteten i utskottet åter har ansett landskapsnämndens förslag bättre skydda särskilt de mindre skattebetalarnes och löntagarnes intressen samt kunna åstadkomma ett likformigare resultat ifråga om avdragsbeloppen. I syfte att i någon mån råda bot på de befärade stora divergenserna i nuberört hänseende har utskottets majoritet i § 87 punkt 7 av lagutskottets förslag infört en sådan ändring, att underhållskostnaden beräknas till endast 10 % av fastighetens avkastning.

Med anledning därav, att lagutskottets förslag rörande värdeminskningens beräkning efter realkapitalets försäljningsvärde vunnit utskottets godkännande, förfaller automatiskt landskapsnämndens i § 91 framförda, i övrigt särdeles intressanta förslag till ett nytt rättsinstitut, dessmedelst en rättskraft åtnjutande längd över

F ö r s l a g

till

L a g o m k o m m u n a l f ö r v a l t n i n g

1

M a r i e h a m n .

Kap. I.

Allmänna stadganden.

§ 1.

Mariehamns stad med därunder lydande områden utgör en särskild kommun, vars medlemmar äga att, i enlighet med denna lag och inom de gränser lag i övrigt utstakar, vårda kommunens gemensamma hushållnings- och ordningsangelägenheter, såvitt desamma ej enligt gällande lagar och förordningar böra handläggas av offentlig myndighet.

§ 2.

Där samarbete mellan staden och angränsande landskommun i något ärende anses böra äga rum och kommunerna icke kunna därom enas, må på den kommun, som önskar samarbete, ankomma att med nödig utredning i ärendet och förslag till dess ordnande ingå till landskapsnämnden, som äger detsamma avgöra.

§ 3.

Medlem av Mariehamns kommun är envar:
som inom staden eller dess område har eller bör hava laga bo och hemvist;

som därstädes idkar näring, rörelse eller yrke; eller

som där äger gård, tomt eller jord.

§ 4.

Kommunens beslutanderätt utövas av stadsfullmäktige och, där samarbete med andra kommuner enligt § 2 äger rum, vid sammanträde med dessa kommuners ombud.

Verkställighet och förvaltning tillkomma under magistratens inseende drätselkammaren och övriga nämnder, styrelser eller personer, på sätt i denna lag eller annorstädes stadgas.

magistraten och polisinspektionen eller allmän åklagare, ej heller ordförande i eller ledamot av drätselkammaren, vid stadens drätsel anstalt eller annan densamma underlydande befattningshavare, som är för sin syssla redo skyldig.

Valbar till fullmäktig eller övriga kommunala förtroendeuppdrag är ej heller den, som tillhör sådan förening, organisation eller annan sammanslutning, som är verksam i syfte att våldsamt omstörta Finlands stats- och samhällsskick, eller avser främjande eller understödjande medelbart eller omedelbart av sådan verksamhet, eller som under förloppet av de tre närmast föregående åren verkat till förmån för sådan sammanslutning eller på annat sätt främjat en verksamhet i nämnda syfte.

§ 12.

Ej må vald fullmäktig avsäga sig uppdraget, ifall han icke uppnått sextio års ålder.

Den, som under de tre näst föregående åren varit fullmäktig eller ordförande i en för verkställighet och förvaltning av stadens angelägenheter tillsatt styrelse, är likväl berättigad att under de tre följande åren åtnjuta befrielse från uppdraget att vara fullmäktig.

Sker avsägelse på sådan grund, träder ersättare i den valdes ställe.

Uppgives såsom stöd för avsägelse sjuklighet eller civil, militär eller ecklesiastisk ämbets- eller tjänstbefattning, familjeförhållanden eller något annat skäl, äge fullmäktige pröva det anmälda hindret.

Godkännes avsägelsen, träde ersättare i stället.

§ 13.

Fullmäktige erhålla för sitt uppdrag ersättning enligt fullmäktiges prövning, likväl med minst tjugu mark för sammanträde och så, att arvode för alla fullmäktige utgår med lika stort belopp. Dock må ordföranden tillerkännas högre arvode.

§ 14.

Fullmäktige välja årligen inom sig ordförande och viceordförande. Ej må den valde avsäga sig uppdraget, ifall han icke under de tre näst föregående åren innehaft samma befattning.

Om ordförande eller viceordförande dör eller i följd av bortflytt-

- 5 -

ning eller annan laga orsak avgår, innan tiden för hans uppdrag är ute, utses annan person i hans ställe för den tid, som återstår. Lag samma vare, där fullmäktiges ordförande eller viceordförande utses till ordförande eller viceordförande i drätselkammaren.

Om verkställt val av ordförande och viceordförande avgive fullmäktige till landskapsnämnden och landshövdingen skriftligt meddelande genom magistraten.

På fullmäktige ankommer att fastställa ordförandens arvode.

§ 15.

Anföras besvär över val av ordförande eller viceordförande för fullmäktige eller i anledning av vägrat godkännande av skedd avsägelse, handhave den valde likväl befattningen, till dess besvären blivit slutligen avgjorda och, där nytt val utsättes, annan person blivit utsedd och omhändertager uppdraget.

§ 16.

Fullmäktiges sammanträden äro offentliga, såframt fullmäktige ej med avseende å något särskilt fall annorlunda besluta.

§ 17.

För val av ordförande och viceordförande samt bestämmande av sättet för delgivande av kallelse till sammanträde sammankomma fullmäktige å stadens rådhus första helgfria dag i januari månad klockan sex på eftermiddagen, där vid den till åren äldste bland fullmäktige leder förhandlingarna.

För övrigt sammanträda fullmäktige på kallelse av ordföranden, då denne finner sådant nödigt för handläggning av ärende, eller då minst en fjärdedel av fullmäktige eller ock landskapsnämnden eller magistraten därom hos honom gör framställning.

För att granska kommunalförvaltningen och kommunens räkenskaper för det löpande året väljas före utgången av januari månad enligt fullmäktiges beslut minst tre revisorer och lika många revisorsersättare.

Vid sammanträde i juni fattas beslut om godkännande av föregående års bokslut och beviljande av ansvarsfrihet samt väljas medlemmar i taxerings- och prövningsnämnderna.

Vid sammanträde i december beslutes om fastställande av kommunens

utgifts- och inkomststat för det följande året samt utses personer till de kommunala befattningar, som vid årets slut bliva lediga.

Kan ärende, som i denna paragraf är nämnt, icke av fullmäktige ha d läggas å stadgad tid, åligger det fullmäktiges ordförande att, så snart ske kan, utsätta dag för ärendets behandling. Därest den tid, för vilken stadens för viss tid valda befattningshavare blivit utsedda, utgår, innan val av nya befattningshavare efter dem förrättats, vare de, som äro i tur att avgå, skyldiga att kvarstå i sina befattningar, till dess valet ägt rum och vunnit laga kraft.

§ 18.

Kallelse till fullmäktiges sammanträde skall kungöras och fullmäktige delgivas på sätt, som av fullmäktige bestämmes.

Kallelsen bör innehålla uppgift om tid och rum för sammanträdet ävensom om de ärenden, som därvid komma att behandlas.

Kallelse till sammanträde, där val av stadens revisorer och revisorsersättare eller av medlemmar i stadens taxerings- och prövningsnämnder förrättas samt antalet revisorer eller medlemmar i taxeringsnämnden bestämmes eller stadens utgifts- och inkomststat för följande år fastställs eller av stadens revisorer avgiven berättelse granskas, bör utfärdas minst fjorton dagar före sammanträdet. Till fullmäktiges alla övriga sammanträden kan kallelsen utfärdas senast dagen före sammanträdet.

Om tiden för sammanträde skola magistratens och drätselkammarens ordförande skriftligen underrättas.

§ 19.

Ej må ärende av fullmäktige företagas till behandling eller beslut däri fattas, såframt ej minst tio fullmäktige äro tillstädes.

Uteblir ordförande, viceordförande eller ledamot utan giltigt ^{sådant} hinder från utsatt sammanträde eller avlägsnar sig utan/skäl från pågående sammanträde, erlägge till stadens kassa i vite, ordförande och viceordförande fyratio samt ledamot tjugu mark. Bliver sammanträde till följd av de närvarandes fåtalighet inställt eller upplöst, vare vitet

för de frånvarande dubbelt.

§ 20.

Vid fullmäktiges sammanträde må ärende icke företagas till avgörande, innan detsamma ägnats beredning av drätselkammaren eller i § 4 mom. 2 omförmäld nämnd, styrelse eller person eller i § 29 angivet utskott eller särskilt tillsatt beredningsutskott, förutom där brådskande omständigheter i något fall påkalla annat förfarande.

§ 21.

Magistratens och drätselkammarens ordförande eller, i fall av hinder för dessa, den av ledamöterna, som magistraten eller drätselkammaren därtill utsett, äro pliktiga att närvara vid fullmäktiges sammanträde för att tillhandagå med erforderliga upplysningar samt berättigade att delta i överläggning, men icke i beslut. Nämnade personers utevaro hindrar icke ärendets behandling hos fullmäktige.

§ 22.

Sedan överläggning vid fullmäktiges sammanträde ägt rum och av ordföranden förklarats avslutad, framställa han omröstningsproposition så avfattad, att svaret "ja" eller "nej" uttrycker fullmäktiges beslut.

Efter det propositionen blivit besvarad, give ordföranden tillkännna, huru enligt hans uppfattning beslutet utfallit, och befäste detsamma, där annan omröstning ej begäres, med klubbslag.

Äskas omröstning, må den verkställas öppet och efter namnupprop.

Den åsikt, för vilken de flesta rösterna avgivits, gälle såsom fullmäktiges beslut, förutom där viss stadgad röstövertvikt enligt denna lag erfordras. Falla rösterna jämnt, gälle såsom beslut den åsikt, för vilken ordföranden avgivit sin röst.

Likväl erfordras för beslutets fattande, att minst två tredjedelar av de närvarande fullmäktige biträda detsamma, då beslutet angår:

- 1) inköp, försäljning eller utbyte av fastegendom, utom vad byggnadstomter beträffar;
- 2) grundande eller upplösande av fasta fonder, bildade av kommunens egna ordinarie eller extraordinarie inkomster, eller anvisande av medel ur slik fond;
- 3) beviljande av ordinarie och extraordinarie anslag för såvitt

fråga är om höjande av ordinarie eller extraordinarie anslag eller om beviljande av helt och hållet nya anslag;

4) upptagande av nya lån eller omsättning eller förlängning av betalningstiden för upptagna lån, varvid dock likvidationsplan fastställas med enkel röstpluralitet; samt

5) borgesförbindelse.

§ 23.

Val, som verkställas av fullmäktige, taxeringsnämnd eller andra kommunala styrelser, bör försiggå med tillämpning av proportionellt valsätt, såframt två eller flere personer skola utses och därest fjärdedelen av de i valet deltagande det fordrar.

Om person skall väljas eller då majoritetsval eljest användes, betraktas den eller de som valda, vilka vid valet erhållit de flesta rösterna.

Proportionella val och, därest så fordras, även andra val förrätas med slutna sedlar. Vid lika röstetal avgör lotten.

§ 24.

Verkställigheten av fullmäktiges beslut må icke uppehållas av att beslutet icke vunnit laga kraft, med mindre ansökan om ändring däri genom bleve onyttig eller landshövdingen vid prövning av emot beslutet anförda besvär finner detsamma strida mot lag och anser skäl föreligga att förbjuda verkställigheten.

§ 25.

Vid fullmäktiges sammanträden föres protokollet av sekreterare, som av fullmäktige utsetts.

Där protokollet icke genast justeras, må fullmäktige uppdraga åt ordföranden och minst två för gången därtill utsedda medlemmar att verkställa justeringen å dag, som av fullmäktige bestämmes.

Protokollet underskrives av ordföranden och sekreteraren samt, där justering genast ägt rum, av minst tvenne medlemmar av fullmäktige och i annat fall av justeringsmännen. Därest en eller flere av justeringsmännen vägra att underskriva protokollet, under uppgift att dess innehåll icke motsvarar förloppet vid fullmäktiges sammanträde, göra ordföranden därom anteckning i protokollet och låte med justeringen anstå

- 9 -

till fullmäktiges nästa sammanträde. Det justerade protokollet skall å förut kungjord tid offentligen uppläsas i fullmäktiges samlingslokal eller å annat av fullmäktige utsett rum.

§ 26.

Den, som deltagit i avgörandet av ett vid fullmäktiges sammanträde handlagt ärende, äge rätt att genast anmäla reservation mot det fattade beslutet. Önskar reservant få sin reservation jämte motiv protokollet bifogad, bör densamma skriftligen avfattad ingivas till sekreteraren senast vid justeringstillfället.

§ 27.

Fullmäktiges beslut i avgjort ärende skall, så ock huru val av revisorer och revisorsersättare utfallit, så snart det blivit justerat, skriftligen delgivas magistraten.

Utgående expeditioner underskrivas av ordföranden samt kontrasteras av sekreteraren.

§ 28.

Fullmäktige hava rätt att från magistraten utfå de handlingar och erhålla de upplysningar, som de finna nödiga.

§ 29.

Fullmäktige må, där de pröva sådant nödigt, för ärendenas beredning utse särskilda utskott, vilkas medlemmar skola för sitt uppdrag erhålla ersättning, likväl med minst tjugu mark för sammanträde.

§ 30.

Ordföranden vake över ordningen vid fullmäktiges sammanträden och äge att efter varning avlägsna åhörare, som förhålla sig oskickligt. Uppstår sådan oordning, som ordföranden ej kan avstyra, äge han upplösa sammanträdet.

Kap. III.

Om magistraten.

§ 31.

Stadens magistrat äger övervaka, att stadens gemensamma egendom, inkomster, förmåner och rättigheter tillbörligen omhänderhavas samt att de för ändamålet tillsatta nämnder, styrelser eller personer bringa fullmäktiges beslut i verkställighet.

Finner magistraten¹, att ett av fullmäktige fattat beslut strider emot lag, gällande författningar eller föreskrifter, eller att underställning eller anmälning uraktlåtes, där den bort äga rum, vare pliktig att vägra handräckning till verkställighet av dylikt beslut. I sådan händelse bör magistraten i skrivelse till fullmäktige meddela, varför verkställighet icke kunnat följa.

Vederbörande vare obetaget att över sådan vägran besvara sig i den ordning, som är föreskriven för sökande av ändring i magistratens beslut.

§ 32.

Magistraten äger rätt att hos fullmäktige framlägga förslag i ärenden, som röra stadens gemensamma angelägenheter.

§ 33.

Framställningar och utlåtanden, som från fullmäktige eller för särskilt ändamål tillsatt styrelse avgivas till statsmyndighet; skola insändas genom magistraten.

§ 34.

Om magistratens sammansättning, åligganden och göromål i dess egenskap av offentlig ämbetsmyndighet samt domstol i hushållnings- och ordningsmål ävensom angående tillsättande av övriga tjänstemän och betjante för stadens och den kommunala förvaltningens belov gälle, vad därom är särskilt stadgat.

Kap. IV.

Om drätselkammaren.

§ 35.

I staden skall finnas en drätselkammare, vilken förvaltar stadens tillhöriga fastigheter ävensom dess penningväsen, uppbär dess inkomster, verkställer dess utbetalningar och ombesörjer de allmänna uppdrag för stadens räkning, som enligt denna lag och det för drätselkammaren utfärdade reglementet å densamma ankommer.

Förslag till reglemente skall av magistraten uppgöras och överlämnas till stadsfullmäktiges granskning och godkännande samt därefter underställas landskapsnämndens prövning och fastställelse.

-11-

§ 36.

Drättselkammaren består av en drätseldirektör såsom ordförande och två ledamöter.

Drätseldirektören väljes av stadsfullmäktige för obestämd tid; ledamöterna ävensom två ersättare för tre år. Av ledamöterna utse stadsfullmäktige en till viceordförande, vilken vid förfall för drätseldirektören träder i dennes ställe.

Om valbarhet stadgas i § 11 av denna lag.

Närmare föreskrifter beträffande den ordning, i vilken drättsel-direktören bör utses och entledigas, skola antagas av stadsfullmäktige.

§ 37.

Vald ledamot kan avsäga sig uppdraget på enahanda grunder, som gälla för rätt till avsägelse av stadsfullmäktiguppdrag.

§ 38.

Avgår ledamot eller ersättare i drättselkammaren, innan tiden för hans uppdrag utgått, väljes ofördröjligen annan för den tid, som för den avgångna återstår.

§ 39.

Drättselkammarens sammanträden äro icke offentliga, men få be-vistas av magistratens och stadsfullmäktiges ordförande, vilka ä-ro berättigade att deltaga i överläggningarna, men icke i besluten.

Kap. V.

Om stadens hushållning.

§ 40.

Drättselkammaren åligger att årligen uppgöra ett utgifts- och inkomstförslag. I det förra upptagas:

- a) skulder, som antingen till hela beloppet eller endast till viss del förfalla till betalning under det nästföljande året;
- b) utgifter, som enligt redan fattade beslut böra under samma år bestridas;
- c) utgifter, som därutöver anses kunna för kommunens gemen-samma behov påkallas under det kommande året; och
- d) förslagsvis ett belopp i penningar att vid inträffade oför-utsedda behov användas.

Uti inkomstförslaget upptagas:

- a) det nästföregående årets behållning;
- b) för kommunalbehov redan beviljade anslag, som under det kommande året få uppbäras;
- c) inkomster, vilka på annan grund anses inom nästnämnda år komma kommunen till godo; samt
- d) det belopp, som ytterligare erfordras, jämte förslag till detsamma anskaffande.

För ovannämnda ändamål åligger det ock de särskilda styrelser, som staden för vissa förvaltningsgrenar möjligen tillsatt, att å tid, som bestämmes av drätselkammaren, dit ingiva sina specialförslag över utgifter och inkomster för det nästföljande året.

§ 41.

Det sålunda uppgjorda utgifts- och inkomstförslaget överlämnas av drätselkammaren till magistraten, som äger detsamma jämte eget utlåtande insända till granskning av stadsfullmäktige vid det sammanträde i december månad, varom omförmäles i § 17 mom. 5; skolande vid sagda sammanträde alla frågor om utgiftsförslaget upptagna utgifter, som då till beviljande föreslås, och behov, av vilka dessa påkallas, till överläggning och avgörande företagas. Sedan detsamma försiggått, överlämnas förslaget med de i anledning därav vidtagna besluten till drätselkammaren, som har att däri införa de av stadsfullmäktige beslutna ändringarna och tilläggen samt därefter upprätta behörig debiterings- och uppbördslängd.

§ 42.

Vad av stadsfullmäktige beviljats att under nästföljande år uppbäras, anses för det löpande årets stadsutskylder och skall till utgörande fördelas på dem, som under sistnämnda år äro kommunens skattskyldiga medlemmar.

§ 43.

Debiterings- och uppbördslängden skall upptaga varje skattskyldig till namn och bostad, de beskattningsföremål, för vilka stadsutskyld blivit honom påförd jämte den därå satta skatt, upptagen för varje föremål särskilt, samt i övrigt vara inrättad i enlighet med de föreskrifter magistraten meddelar. Till nödig kontroll över upp-

-13-

börden böra jämväl skilda kolumner för anteckning om inbetalningar och rester vara i längden uppdragna.

§ 44.

Befinnes någon i debiterings- och uppbördslängden upptagen, till stadsutskyld pliktig medlem av kommunen hava därifrån bortflyttat under loppet av det år, för vilket debiteringen skett, skall han icke desto mindre erlægga vad honom påförts, men vare för samma år frikallad från slik betalning till den kommun, dit han inflyttat, såframt ej utskylden till såstnämnda kommun är sådan, att den bör utgå, vare sig han varit inom kommunen bosatt eller icke.

§ 45.

Sedan debiterings- och uppbördslängden blivit upprättad, bör den under fjorton dagar finnas å rådhuset eller annat lämpligt ställe att tillgå, på det de av kommunens medlemmar, som sådant önska, må kunna av densamma taga kännedom; och låte magistraten härom tillkännagiva genom offentligt anslag och kungörelse i den ordning, varom i § 100 stadgas.

§ 46.

Anmärkning emot debiterings- och uppbördslängden bör, vid förlust av vidare rätt därtill, inom en vecka efter utgången av den i § 45 utsatta tiden anmälas hos magistraten, som har att i anledning därav meddela utslag. Den med utslaget missnöjd må däröver i vederbörlig ordning anföra besvär, men vare icke desto mindre pliktig att det honom påförda utskyldsbeloppet vid uppbördsstämma erlægga, med rätt, att i fall hans besvär godkännas, få det överbetalade åter.

Är någon av laga förfall hindrad att inom ovan utsatt tid göra anmärkning emot debiterings- och uppbördslängden, vare berättigad att anmäla missnöje däremot i föreskriven ordning och sitt förfall styrka inom fjorton dagar efter det förfallet upphört, även om uppbörden redan vore verkställd.

§ 47.

Sedan debiterings- och uppbördslängden i ovan stadgad ordning hållits för de skattskyldige tillgänglig, utsänder drätselkammaren

debetsedlar och verkställer uppbörden på tid, som befinnes lämplig.

Var, som uraktlåter att inom utsatt tid erlägga skatten, är pliktig att för varje fullt belopp av etthundra mark eller del därav av den oguldna skatten erlägga skattetillägg med en mark för varje månad eller del därav, som förflutit från det betalning bort ske till dagen för skattens erläggande; och vare därjämte skyldig, även om skatten skall å skilda terminer inbetalas, att omedelbart till stadskassan erlägga hela det resterande skattebeloppet.

Ippas felräkning eller annan uppenbar oriktighet vid taxeringsförfarandet, skola uppbördsmyndigheterna, evad den, som härav blivit lidande, häröver framställt anmärkning eller ej, vid antråffandet av felet rätta detsamma. I ty fall är även den, som härav lidit skada, berättigad att å inbetalad och återburen skatt erhålla ränta efter vad i mom. 2 säges.

§ 48.

Inom tre veckor efter uppbördsstämman ingive drätselkammaren till magistraten berättelse, huru uppbörden utfallit, och bifoge därvid restlängd över oguldna utskylder, vilka magistraten åligger låta i laga ordning uttaga och sist inom fyra månader efter restlängdens emottagande till drätselkammaren avlämna, jämte förteckningar såväl å medellösa personer, med behöriga utmätningstbevis, som ock å bortflyttade, med särskild uppgift om den åtgärd magistraten vidtagit till indrivande av dem påförda utskylder.

§ 49.

Drätselkammaren åligger att i enlighet med givna föreskrifter föra stadens räkenskaper och dem för varje år den 31 december avsluta. Räkenskaperna skola sedan före den 1 mars följande år överlämnas till magistraten, som äger att vid första sammanträde desamma inför protokollet revisorerna tillställa och därvid förlägga dem viss tid att berättelse om revisionen avgiva.

§ 50.

De av kommunen särskilt tillsatta styrelserna skola före den 1

-15-

februari varje år till drätselkammaren avgiva räkning över de medel, som av dem under det nästföregående året omhänderhafts, för att ingå i den allmänna redovisningen över kommunens medel och tillika med densamma granskas.

§ 51.

Revisionsberättelsen avlämnas till magistraten, som, i händelse anmärkning emot räkenskaperna däri blivit gjord, äger infordra vederbörandes förklaring däröver så tidigt, att den må kunna jämföras med berättelsen framläggas till granskning hos stadsfullmäktige vid det sammanträde, som under loppet av juni månad hålles.

§ 52.

På stadsfullmäktiges beslut ankommo, huruvida framställd anmärkning må förfalla eller åtgärd i anledning därav för bevakande av kommunens rätt skall vidtagas.

§ 53.

Vid varje kvartals utgång bör stadskassan inventeras av en magistratsledamot och två av stadsfullmäktige därtill utsedda personer. Dock vare magistraten ävensom fullmäktige obetaget att även däremellan, om så anses nödigt, verkställa inventering av kassan.

§ 54.

Över stadens gemensamma egendom, bestående av åker, äng, mulbete, skog, fiskevatten o.dyl. ävensom hus och gårdar med därstädes befintliga möbler, handlingar och förråd, av vad slag det vara må, skola noggranna förteckningar finnas upprättade.

I januari månad varje år eller oftare, om så anses nödigt, låte stadsfullmäktige genom därtill utsedda personer anställa inventering av den lösa egendomen, därvid anteckning göres om de förändringar, som under ^{för-}loppet av det förflutna året eller efter nästföregående inventering med denna stadens tillhörighet ägt rum.

På den fasta egendomen låte stadsfullmäktige likaledes vart tredje år eller oftare, om så nödigt anses, å lämpliga tider anställa besiktning till utrönande av egendomens tillstånd och huruvida innehavaren fullgjort de villkor, som för densammas nyttjande varit fö-

reskrivna.

Yppas vid dessa förrättningar vanvård eller försä-
ingring, äge
stadsfullmäktige att emot vederbörande utföra den talan, vartill
skäl förekommer.

§ 55.

Äger staden jord eller annan lägenhet, som av staten, landskapet
eller enskilda blivit till staden donerad, gälle om hushållningen
därmed, vad i donationsurkunden är förordnat.

Kap. VI.

Om kommunal skattskyldighet samt om kommunala taxeringsmyndigheter

§ 56.

Till de utgifter, som enligt § 5 mom. 3 böra för kommunens behov
bestridas, är, utan avseende å troshökännelse eller medborgarrätt,
envar,

vilken inom kommunen, vare sig han där bor eller icke, äger eller
brukar jord eller innehar annan fastighet,

eller där idkar rörelse, näring eller yrke såsom ock envar,

vilken inom kommunen har eller bör hava laga bo och hemvist, plik-
tig att bidraga i förhållande till det antal skattören honom genom
taxering påförts.

Enahanda skyldighet åligger även menighet, sammanslutning, anstalt
eller stiftelse för den inkomst, de inom kommunen åtnjuta av fastighet,
näring, rörelse eller annan inkomstkälla. Dock är ideell sammanslut-
ning, anstalt eller stiftelse skattskyldig endast för inkomst av
fastighet samt av näring och rörelse. Staten och landskapet äro skatt-
skyldiga för inkomst av sådana fastigheter, vilka icke användas för
allmänna ändamål, och för halva beloppet av den nettoinkomst, sta-
ten eller landskapet erhålla från industriell och annan rörelse, vil-
ken är med privata företag jämförlig.

Dock skall skatt icke erläggas för inkomst, som staten eller land-
skapet erhålla från sådana produktiva företag, vilka huvudsakligen
äro i verksamhet för tillgodoseende av statsinrättningarnas eller
landskapets behov.

-17-

Hustru skall särskilt beskattas för den inkomst, varöfver hon enligt lag råder.

Av den skattskyldiges inkomst motsvarar ett belopp av etthundra mark ett skattöre.

Personliga tjänstbarheter, vilka i stad utgjorts efter förut lagligen antagna grunder, skola fortfarande efter samma grunder utgöras, till dess annorlunda varder förordnat.

§ 57.

Taxering skall försiggå i början av året näst efter det förordningen avser och verkställas av en för sådant ändamål av stadsfullmäktige för ett år i sänder utsedd taxeringsnämnd, uti vilken idkare av näring eller yrke, lön- eller pensionstagare eller annan inkomst åtnjutande och fastighetsägare skola vara till lika antal företrädde. Antalet medlemmar i nämnden ävensom ersättare fastställas av stadsfullmäktige, som tillika utse ordförande och vice-ordförande i densamma.

På samma gång som taxeringsnämnden utses, skola stadsfullmäktige jämväl välja så många personer, som motsvara dubbla antalet av medlemmarna i stadens magistrat för att, jämte dessa och ett med magistratens medlemmar lika stort antal personer, som taxeringsnämnden inom sig utvalt, utgöra den prövningsnämnd, vars åligganden i § 94 omförmälas.

Taxeringsnämnden tillhör att samvetsgrant uppskatta den inkomst, varje skattskyldig kan anses under det sistförflutna året hava njutit av fastighet i staden eller inom dess område, av sin därstädes idkade rörelse, näring eller yrke och, såframt den skattskyldige inom kommunen är mantalsskriven, av lön, pension eller annan inkomstkälla. På grund härav påföres envar skattören. Vid skiljaklighet i meningar röstas efter huvudtalet; och vare uppskattningsgällande efter de flestas röster; men utfalla rösterna lika, gällande den mening, som länder den taxerade till förmån. Nämnden är beslutför, om minst två tredjedelar av dess medlemmar äro närvarande.

Taxeringsnämnd må för taxeringens verkställande fördela sig å avdelningar, och vare avdelning beslutför, där minst fem medlemmar äro närvarande och om beslutet ense; yppar sig meningsskiljaktighet, hänskjutes ärendet till hela taxeringsnämndens prövning och avgörande.

Vid prövningsnämndens sammanträden föres ordet av borgmästaren eller den, som hans tjänst handhaver. Yppar sig meningsskiljaktighet, förfares såsom i föregående moment om taxeringsnämnden är stadgat.

För förfallolös utevaro från taxeringsnämndens och prövningsnämndens sammanträden böte ordföranden och ledamot såsom i § 19 säges.

Kap. VII.

Om skyldighet att avgiva inkomstdeklaration för kommunalbeskattning.

§ 58.

Till ledning vid taxering för den kommunala beskattningen vare, oberoende av medborgarskap, envar, som enligt § 56 är till kommunen skattskyldig, pliktig att till kommunens taxeringsnämnd avgiva uppgift eller så kallad deklaration över sin inkomst under föregående år.

§ 59.

Skyldighet att avgiva deklaration eller annan uppgift, varom i denna lag stadgas, åligger för hustru mannen, i fall icke hustrun särskilt skall beskattas, för omyndig och under förmynderskap stående person förmyndaren, för sådan frånvarande, för vilken god man förordnats, godemannen, beträffande vad han/^{har} under sin förvaltning, för oskiftat stärbhus den, som har boet om händer, evad han är delägare eller syssloman samt, där boet är skiftat, den, som vid tiden för skiftet förvaltat boet. Avliden persons inkomst deklarerar av den, som enligt lag äger att låta uppteckna boet.

För bolag, andelslag, ekonomiska föreningar och stiftelser åligger deklarationsskyldigheten jämte därmed sammanhängande förpliktelser vederbörande styrelse, förvaltning eller syssloman.

Den, som för frånvaro eller annan orsak är hindrad att deklarerar,

-19-

vare berättigad att hos taxeringsnämnden anmäla annan person att i sitt ställe fullgöra deklarationen med angivande tillika av tiden för uppdragets varaktighet. Nämnden äger sedermera i allt, vad deklarationen rör, hålla sig till ombudet, men stående huvudmannen dock själv äventyret, ifall något i avseende å uppgiftsskyldigheten av ombudet åsidosättes.

§ 60.

Deklarationen avgives på heder och samvete. Den avfattas skriftligen medelst ifyllande av blankett, en eller flere, enligt av landskapsnämnden fastställda formulär och bör upptaga:

a) den deklarationspliktiges namn, yrke eller verksamhet, boningsort och adress;

b) noggrann uppgift över hans inkomster under den tid beskattningen avser;

c) uppgift, behörigen specificerad, över de avdrag från bruttoinkomsterna, som han yrkar att få räkna sig till godo vid taxeringen samt, om avdraget är beroende av inkomstens storlek, uppgift däröfver, att han icke haft i annan kommun skattbar inkomst eller, därest han haft sådan inkomst, huru stor denna inkomst i de olika kommunerna är sammanräknad.

Har uppgiftspliktig drivit rörelse eller yrkesverksamhet på olika orter eller eljest haft inkomst inom två eller flere kommuner, skall han i deklarationen tillika angiva, huru enligt hans mening inkomsterna böra i avseende å taxeringen fördelas mellan de särskilda kommunerna.

§ 61.

Angående inkomst från lantbruksfastighet eller annan inkomstkälla, som endast uppskattningsvis kan bestämmas, vare deklarationspliktig skyldig att i stället för sifferuppgifter meddela de upplysningar, som äro av nöden för beräkning av sådan inkomst.

§ 62.

Bolag, andelslag och övriga näringsidkare böra, såframt de enligt gällande lag äro skyldiga att föra bok, jämte deklarationen inlämna testyrkt avskrift av in- och utgående balansräkning samt vinst- och

förlustkonto för den tid deklarationen omfattar ävensom specifikation över verkställda avskrivningar å fastighet, inventarier, maskiner och mera dylikt.

Bolag, andelslag och ekonomiska föreningar åligger att tillika inlämna avskrift av sin revisionsberättelse jämte protokollsutdrag, utvisande, vad i anledning av revisionsberättelsen vid allmänt sammanträde beslutats.

§ 63.

Skattskyldig vare pliktig att, förutom deklaration, på anmaning av taxeringsnämnden meddela de uppgifter och kompletterande upplysningar, som nämnden finner för taxeringen erforderliga. Mötor svårighet att avgiva dessa uppgifter skriftligen, vare deklarationspliktig medgivet att själv eller genom ombud göra ifrågavarande meddelanden muntligen, varvid desamma böra av taxeringsnämndens ordförande på blankett införas och av den, som uppgifterna avlämnat, med namnunderskrift bestyrkas under enahanda förpliktelser, som föreligga vid avgivande av deklaration.

§ 64.

På anmaning av taxeringsnämnden åligger det skattskyldig att på tid, som honom av nämnden förelägges, till genomseende av nämnden förete sina affärsböcker, inventeringslängd, kontrakt, skuldsedlar, verifikat med flere handlingar, som kunna tjäna till ledning vid hans taxering. Granskning av handlingarna bör, såvitt möjligt, ske i den uppgiftspliktiges bostad eller affärslokal.

Taxeringsnämnden kan ock låta edsvuren revisor granska den skattskyldiges bokföring och därur meddela nämnden för taxeringen erforderliga uppgifter. Där uppgiftspliktig det fordrar, är taxeringsnämnden skyldig att iakttaga sådant förfarande.

§ 65.

I nedannämnt avseende äro vederbörande skyldiga att på förfrågan av taxeringsmyndigheterna tillhandahålla desamma eller av dem befullmäktigad person upplysningar, nämligen:

a) statens, landskapets, kommuns eller annan menighets ämbetsverk och myndighet beträffande vid dem anställda personers avlö-

ningsförmåner under nästföregående år; börande, då med tjänstebefattning följt fri kost, boställe, bostad eller löningsjord eller inkomst av sportlor, expeditionslösen, bötes- eller beslagsandelar eller andra obestämda eller extra inkomster, sådant särskilt meddelas;

b) allmänt verk samt styrelser för inrättning eller stiftelse, där befattningshavare eller annan ägt utbetomma pension eller understöd, ävensom styrelse för inhemsk livförsäkrings- eller livränteanstalt samt syssloman för utländsk sådan anstalt, angående beloppet av pension, understöd eller livränta, som under nästföregående år tillkommit viss person;

c) förmyndarnämnd och kommunalstyrelse, angående sammanlagda beloppet av omyndigs i förmyndarräkning redovisade inkomst för visst år;

d) envar arbetsgivare i stad eller på landet, beträffande hos honom under nästföregående år tillfälligt eller fast anställd persons avlöningsförmåner under sagda tid, med iakttagande i tillämpliga delar av vad ovan under punkt a) är sagt.

Då besvär över taxeringen anförts, vare bolag, banker, bankfilial/och agentur ävensom övriga inrättningar liksom ock enskilda personer förpliktade att på anhållan till prövningsnämnd eller av den utsedda personer avlämna upplysningar och bevis för utredande av besvärarendens inkomster.

ifrågavarande upplysningar böra på åtgärd av beskattningsmyndighet hos vederbörande avhämtas.

§ 66.

Sammanfaller de i § 62 i denna lag omförmälda uppgiftspliktigas räkenskapsår icke med kalenderåret, vare dessa skyldiga att deklarerera samt förebringa i sagda § omnämnd utredning för det räkenskapsår, som avslutas närmast före utgången av det kalenderår taxeringen avser.

§ 67.

Blanketter för deklaration skola genom kommunens försorg och på dess bekostnad avgiftsfritt tillhandahållas de deklarationspliktiga

på platser inom kommunens område, vilka av taxeringsnämnden bestämmas

§ 68.

Envar, som önskar upplysning beträffande sin deklarationsplikt eller sättet för deklarationen, have rätt att för erhållande av handledning vända sig till person, som av taxeringsnämnden därtill förordnats. Denna person vare skyldig att på begäran jämväl biträda deklarationspliktig vid deklarationens skriftliga avfattande. Ersättning härför må varken betingas eller mottagas.

§ 69.

I § 60 omnämnd deklaration ingives antingen till taxeringsnämnden eller till av denna därtill utsedda personer inom tid, som av nämnden bestämmas och som skall kommunens medlemmar till kännedom kungöras, såsom angående kommunala tillkännagivanden är föreskrivet. Sagda kungörelse bör jämväl innehålla uppgift om: påföljderna av underlåten eller falskt avgiven deklaration, vem eller vilka taxeringsnämnden förordnat att lämna i § 68 omnämnda handledning, var och på vilka tider deklarationsblanketter kunna av deklarationspliktige erhållas samt till vem deklarationen bör inlämnas.

Deklaration och annan uppgift, som skall avgivas på grund av anmaning, inlämnas direkt till taxeringsnämnden inom tid, som i anmaningen bestämmas.

Tiden för avgivande av deklaration och annan uppgift må på den uppgiftspliktiges anhållan av taxeringsnämnden efter prövning förlängas.

Över inlämnad deklaration vare deklarationspliktig berättigad att erhålla bevis.

§ 70.

Anmaning, som i avseende å fullgörande av deklaration eller annat åliggande enligt denna lag av taxeringsnämnden meddelas uppgiftspliktig, skall vara skriftligen avfattad och av nämndens ordförande undertecknad. Där i bör för övrigt angivas icke allenast den tid, som den uppgiftspliktige för åliggandets fullgörande förelägges, utan även det äventyr han är underkastad, såframt anmaningen ej höras.

§ 71.

Deklaration och annan uppgift, som avgives skriftligen, må jämväl kunna på den uppgiftspliktiges eget äventyr i betalat brev med posten insändas till taxeringsnämnden inom föreskriven tid.

§ 72.

vid inlämnande eller insändande av deklaration eller annan uppgift vare ej nödigt att bilägga fullmakt eller annan handling till styrkande av att uppgiften avgives av behörig person. Dock bör utredning i nämnda avseende på anmaning förebringas, såframt taxeringsnämnden på grund av särskilda omständigheter prövar sådan vara erforderlig.

§ 73.

Utan hinder därav, att uppgift uteblivit, och med rätt att pröva, i vad mån avgiven uppgift är av den beskaffenhet, att den bör läggas till grund för taxeringen, äger taxeringsnämnden bestämma den skattbara inkomsten.

Då vid försäljnings- eller annat avtal köpeskillingen eller annat vederlag eller tiden för dess orläggande avsevärt avviker ifrån vad på orten är sed och det framgår, att ett dylikt avtal uppgjorts i avsikt att väsentligen nedbringa den utgående skatten, hava taxeringsnämnden rätt, att, med beaktande av alla på saken inverkan omständigheter, enligt prövning bestämma det pris och den betalningstid, som böra läggas till grund för fastställande av den beskattning underkastade inkomsten.

Läggas avgiven uppgift icke till grund för taxeringen, bör anledningen därtill angivas i taxeringsnämndens protokoll och på begäran meddelas den skattskyldige.

§ 74.

Har i följd av uraktlåten eller oriktigt avgiven deklaration eller annan uppgift något belopp av den skattskyldiges inkomst blivit o-
taxerat, må sådant inkomstbelopp ännu kunna under något av de näst-
påföljande tre åren av taxeringsnämnden, därest förhållandet kommer
till dess kännedom, underkastas taxering.

§ 75.

-24-

§ 75.

Har skattskyldig avlidit, drabbe eftertaxeringen dödsboet, som svarar blott med boets tillgångar. Är boet skiftat, må delägare icke åsättas större del av sådan taxering, än som på hans andel i boet sig belöper.

§ 76.

Deklaration och annan uppgift, som avgivits till ledning för taxeringen, må icke delgivas andra än de medlemmar i taxeringsnämnden, vilka deltagit i ärendets behandling, samt myndighet, som för prövning och besvär över taxeringen eller för annat ändamål av dem har behov. Ej heller må densamma inom taxerings- eller prövningsnämnd föredragas i vidare mån, än som för deras prövning är oundgängligen nödigt, eller i nämndens protokoll intagas utförligare, än på grund av föreskriften i § 73 mom. 3 påkallas. Nämnden äger, där sådant av vederbörande uppgiftspliktige påyrkas eller skäl därtill eljest föreligga, anförtro granskningen av uppgifterna åt tre av nämndens medlemmar, vilka det tillkommer att sedermera modellera nämnden, huruvida sagda uppgifter äro riktiga.

För övrigt åligger det envar, som på grund av tjänst eller offentligt uppdrag tager befattning med deklaration och taxering eller därvid tillkomna handlingar att i obrottslig tystnad hålla, vad honom angående de taxerades inkomster och förmögenhetsförhållanden därigenom blivit kunnigt.

Dock må taxeringslängden ej såsom hemlig betraktas.

§ 77.

Sedan taxering blivit slutförd och prövningsnämnden fullgjort sitt uppdrag, skola avgivna deklarationer jämte till dem hörande handlingar av magistraten under lås förvaras i minst fem års tid, varefter de, såvitt desamma icke äro behöfliga i anledning av anförda besvär, anhängiggjort åtal eller för annat särskilt ändamål, enligt nämnda myndighets prövning må förstöras.

§ 78.

Avgives icke inom utsatt tid deklaration eller annan till taxeringen sig hänförande uppgift eller tillhandahållas icke taxerings-

-25-

nämnden äskade handlingar eller upplysningar, allt på sätt i §§ 58, 60, 61, 62, 63, 64 och 72 säges, eller äro de meddelade uppgifterna bristfälliga, kan taxeringsnämnden, därest skattskyldig ick kan förebriaga omständigheter som ursäktat hans försumlighet, utöva inkomstskatten påföra denne en förhöjning därav av högst tjugu procent. Nämnden må, där sådant prövas nödigt, anmana den försumlige att inom förelagd ny tid fullgöra sin uppgiftsplikt.

Hörsammas icke heller denna anmaning, kan den skattskyldiga ytterligare påföres en förhöjning av ända till trettio procent av inkomstskatten, såframt han icke förmår anföra laga skäl för sin uraktlåtenhet.

§ 79.

Den, som för att bereda sig eller annan nytta genom avgivande av falsk deklaration eller annan till ledning för taxeringen avsedd uppgift undandraget eller söker undandraga kommunen skatt, straffes, såsom i strafflagen säges.

§ 80.

Tredskas den, som enligt § 65 äger tillhandahålla taxeringsmyndigheterna äskade upplysningar, att fullgöra sin skyldighet härutinnan, vare förfallen till högst tio dagsböter, och förelägge rätten honom, där sådant yrkas, visst äventyr att inom av rätten utsatt tid iakttaga, vad honom uti ifrågavarande avseende åligger.

§ 81.

Bryter någon emot den honom på grund av tjänstebefattning enligt § 76 åliggande tystnadsplikt, stånde ansvar såsom för tjänsteförbrytelse. Yppar annan person olovligen, vad jämlikt sagda paragraf skall hemlighållas, straffes med böter eller fängelse i högst ett år.

Ej må förseelse, som här nämnes, av allmän åklagare åtalas, om icke målsägande angivit densamma till åtal.

Kap. VIII.

Om skattbar inkomst och förfarande vid taxering.

§ 82.

Såsom inkomst, på grund varav skatt skall orläggas, anses med så-

dan begränsning, som nedan säges, skattskyldigs samtliga årsintäkter i penningar eller penningars värde.

Såsom inkomst räknas även:

1) vad skattskyldig för sin och sin familjs räkning tillgodogjort sig av avkastningen från näring eller av varor, som han tillverkat eller tillsaluhållit;

2) dividend eller utdelning, som den skattskyldige uppburit från aktiebolag;

3) den vinst, som affärsföretag kan uppskattas hava av sin inom kommunen bedrivna rörelse, även om densamma utövas genom agentur, avdelningskontor, filial eller annat dylikt organ;

4) vinster av tillfällig natur, därunder inbegripen vinst å icke yrkesmässig avyttring av sådan fast eller lös egendom, som säljaren genom köp eller byte förvärvat, om den fasta egendomen varit i säljarens ägo under mindre än tio år och lösogendomen under mindre än fem år, dock efter avdrag av möjligen liden förlust å andra likartade överlåtelser;

5) förmån, som skattskyldig åtnjutit genom egen eller fri bostad för sig och sin familj; så ock det arbete, den skattskyldiges hemmavarande barn eller andra familjemedlemmar, hustrun undantagen, utfört till förmån för den skattskyldiges hushåll, därest de icke särskilt beskattas, dock ifråga om envar familjemedlem med beaktande av de avdrag, vilka i §§ 86 och 87 omförmälas.

§ 83.

Såsom inkomst anses icke:

1) vad som förvärvats genom giftorätt, i morgongåva eller fördel av ohiftat bo, i hemföljd eller genom gåva, arv, testamente eller fideikomiss till make eller arvinge i rätt upp- eller nedstigande led; dock räknas såsom inkomst sådant understöd i penningar eller varor, som på grund av åtagande eller annan förpliktelse å bestämda tider erlägges;

2) skadeersättning, däri inbegripet, vad som erhållits på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring;

3) på grund av liv- eller kapitalförsäkring utfallet kapital; samt

4) stipendium eller reseunderstöd, som utgivits för vetenskapliga eller konstnärliga studier eller vetenskapliga undersökningar, ej heller riksdagsmänna- eller landstingsmännaarvoden, ersättning för ledamotskap i landskapsnämnden, stadsfullmäktige, drätselkammaren och andra kommunala förtroendeuppdrag, statens och landskapets kommittéer eller vad som av staten, landskapet eller annat offentligt samfund anvisats till bestridande av med tillfälligt uppdrag förenade särskilda kostnader.

§ 84.

Vid uppskattning av inkomst må avdrag ske för alla kostnader för inkomstens förvärvande och bibehållande, dock icke för skattskyldigs eller hans familjs levnadskostnader, ej heller för ränta å hans i egen fastighet eller näring nedlagda egna kapital eller för vad den skattskyldige nedlagt i nybyggnad eller för utvidgande av sin rörelse i maskiner m.m. dylikt.

Såsom omkostnader för inkomstens förvärvande anses även:

- 1) avlöning, kost och andra förmånor, som skattskyldig utgivit åt i hans näring använda hemmavarande barn över 15 år, dock ej till högre belopp än 500 mark för varje barn;
- 2) värdeminskning å byggnader, maskiner, inventarier och andra med dem jämförliga föremål, som använts i skattskyldigs näring; samt
- 3) kostnad för utövning av intellektuella yrken, vetenskap och konst, dock ej till högre belopp än 1.000 mark.

§ 85.

Värdeminskning å byggnader, maskiner, inventarier och andra med dem jämförliga föremål, som använts i den skattskyldiges näring, skall i det avseende § 84 mom. 2 innehåller efter rörelsens och föremålens beskaffenhet bestämmas till högst nedannämnda procenttal av föremålens värde, vilka fastställas efter gängse pris:

- 1) å administrations- och bostadsbyggnader:

av trä..... 3 %;

av sten..... 1 %;

- 2) å fabriksbyggnader och kraftstationer:

av trä..... 5 %;

av sten..... 3 %;

3) å ekonomibyggnader:

av trä..... 6 %;

av sten..... 3 %;

4) å maskiner och ångpannor, kraftöverföringsanläggningar, olok-
riska ledningar, vatten- och gasledningar.. 8 %;

5) å rörligt materiel, arbetsredskap

och verktyg..... 10 %;

6) å fabriks- och kontorsinventarier.... 10 %;

7) å fartyg:

av trä..... 12 %;

av järn..... 6 %;

8) automobiler i yrkesmässig trafik..... 20 %;

Dock bör värdeminskningen å sådan automobil första gången be-
räknas å inköpspriset samt därefter å det värde, till vilket for-
donet genom de årliga avskrivningarna nedskattats.

Har skattskyldig framställt utredning därom, att han på grund av
särskilda orsaker borde vara berättigad till större avdrag, än vad
ovan säges, må honom efter prövning beviljas sådant.

§ 86.

Skattskyldig är berättigad att från sin inkomst avdraga:

1) legoavgifter för jord;

2) ränta å gäld;

3) förlust å skattskyldigs näringsverksamhet, som icke är att
hänföra till kapitalförlust;

4) till staten, landskapet, kommun och kyrka utgående utskylder;

5) obligatorisk försäkringsavgift samt avgifter, som erlagts till
arbetslöshetskassor;

6) försäkringspremier och andra avgifter, som utbetalats för hans
eller hans hustrus eller barns liv-, kapital-, livränte-, olycks-
falls- eller sjukförsäkring, dock sammanlagt högst 50⁰ mark för
varje försäkrad person, ävensom avgifter till pensions-, änke- och
pupill- samt annan dylik kassa, i vilken det på grund av tjänst eller
befattning åligger honom att vara delägare;

7) såsom underhållskostnad för fastighet i ett för allt 15 % av

-29-

den beräknade avkastningen från fastigheten.

§ 87.

Överstiger skattskyldig persons inkomst efter i §§ 84, 85 och 86 nämnda avdrag icke 15.000 mark, må därifrån göras ytterligare följande avdrag:

Då inkomsten icke överstiger 6.000 mark, minst ettusen eller högst tvåtusen mark, i enlighet med vad stadsfullmäktige för den varje år skeende taxeringen besluta; samt

då inkomsten överstiger 6.000, men icke 7.000 mark 9/10 av det avdraget

"	"	"	7.000	"	"	0.000	"	8/10	"	"	"
"	"	"	8.000	"	"	9.000	"	7/10	"	"	"
"	"	"	9.000	"	"	10.000	"	6/10	"	"	"
"	"	"	10.000	"	"	11.000	"	5/10	"	"	"
"	"	"	11.000	"	"	12.000	"	4/10	"	"	"
"	"	"	12.000	"	"	13.000	"	3/10	"	"	"
"	"	"	13.000	"	"	14.000	"	2/10	"	"	"
"	"	"	14.000	"	"	15.000	"	1/10	"	"	"

Från skattskyldig persons inkomst skall ytterligare avdragas, enligt vad stadsfullmäktige för varje år besluta, minst 500 och högst 1.000 mark för varje barn, med undantag likväl av det äldsta, som han på grund av sin försörjningsplikt försörjt och som vid skatteårets utgång ej fyllt 15 år. För barn, vilket självt har inkomst, må avdrag göras, blott för såvitt barnets inkomst understiger det av stadsfullmäktige utsatta beloppet. Har skattskyldig persons skattebetalningsförmåga annars genom underhåll av nära anförvanter eller till följd av egen eller närstående persons sjukdom, olycksfall eller annan sådan orsak väsentligen nedsatts, må från inkomsten, om denna efter ovannämnda avdrag icke överstiger 15.000 mark, avdragas högst 5.000 mark. Från avliden persons inkomst må enligt prövning avdragas högst 30.000 mark, om behållningen i boet icke överstiger sagda belopp och den avlidne efterlämnat änka, oförsörjda barn eller andra arvingar, vilka varit beroende av honom för sin försörjning.

Där hustru särskilt beskattas, må avdraget ske endast för den makes inkomst, vilken ensamt eller huvudsakligast försörjt barnen.

§ 88.

Har skattskyldig inkomst från flere än en inkomstkälla, skall från inkomsten av varje skild fastighet, rörelse, näring eller yrke avdragas på samma inkomstkälla sig belöpande, i denna lag till avdrag tillåtna kostnader, arbetslöner, jordlogiavgifter, värdeminskning, räntor och skatter. Om för någon inkomstkälla avdraget skulld överstiga inkomsten, vare den skattskyldige i så fall berättigad att verkställa ytterligare avdrag för det sålunda skiljande beloppet från den totala inkomstsumman. Då avdrag är beroende av inkomstens storlek, skall, om den skattskyldige har inkomst i flere kommuner, såsom inkomst anses de i de skilda kommunerna erhållna slutliga inkomsternas sammanlagda belopp.

Förlust, som uppkommit genom icke yrkesmässig avyttring av egendom, får avdragas från vinst, som erhållits genom likartad försäljning.

§ 89.

Har uppskattningen av erhållna inkomster från fastighet, näring, rörelse eller yrke utfallit så, att endast ringa eller ingen behållning uppstått, men dylik uppskattning med avseende å boskaffenheten och omfattningen av den skattskyldiges rörelse icke anses kunna godkännas såsom grund för utgörande av kommunalskatt, tillhör det taxeringsnämnden att efter sorgfälligt överbäggande av alla omständigheter, som bära tjäna till ledning vid sakens bedömande, prövningsvis bestämma det belopp, för vilket skattören skäligen skola sådan skattskyldig påföras.

§ 90.

Uppkommer bråk av skattöre, bör det belopp av inkomst, som skulld gälla för mindre än ett skattöre, från inkomsten utslutas.

§ 91.

Skattören påföras under följande tre titlar:

- 1) inkomst av hus, tomt och jord;
- 2) inkomst av näring och yrke; samt
- 3) löneförmåner, pension eller annan icke redan nämnd inkomst.

§ 92.

Sedan taxeringen blivit verkställd, skall den däröver upprättade

längden under åtta dagars tid finnas tillgänglig i rådhuset eller å annat lämpligt ställe, för att vederbörande skattskyldiga må kunna av densamma taga kännedom; och låte taxeringsnämndens ordförande här- om tillkännagiva på sätt om kommunala meddelanden är stadgat.

Var, som åt taxeringen icke nöjes, äger skriftlig anmärkning därom inom en vecka efter utgången av förenämnda åtta dagar ingiva till magistraten, som överlämnar ärendet till prövningsnämnden; vilken dot tillhör att skyndsamt taga de anmärkta omständigheterna och övriga för densamma kända förhållanden uti överbägande samt avgöra, huru många skattören skola besväranden påföras. Skattskyldig, som utan laga hinder underlåter att inom stad-gad tid göra anmärkning mot taxerings- längden, have därmed sin talan försuttit, försåvitt sådan omständighet icke föreligger, som i sista momentet av denna paragraf omförmäles.

Prövningsnämndens beslut skall å rådhuset eller annat lämpligt stäl- le hållas för vederbörande tillgängligt under åtta dagar efter den, då härom kungjorts på sätt om kommunala tillkännagivanden är stadgat, denna dag oräknad. Den, som icke nöjes åt prövningsnämndens beslut, må däröver skriftligen anföra besvär, vilka jämte dot överklagade be- slutet skola till landshövdingen inlämnas inom trettio dagar räknat från den, då prövningsnämndens beslut framlagts, sagda dag oräknad. Besväranden äger tillika bilägga besvärsskriften åtredning om dagen, då prövningsnämndens beslut framlagts.

Över landshövdingens beslut kunna besvär anföras i högsta förvalt- ningsdomstolen, och skola därvid iakttagas stadgandena i § 93 av denna lag.

Den, som över taxeringen anført besvär, vare dock pliktig att vid skatteuppbörden erlægga det skattebålopp; honom påförts, men är han, såframt besvären godkännas, berättigad att återfå, vad han för mycket erlagt med därå upplupen ränta efter en procent i månaden, dock icke för längre tid än till den dag, då utslaget vinnit laga kraft, jämte ersättning för de kostnader, vilka han haft för sin ändringsansökan, där särskilt skäl ej förefinnes för kommunens befriande från dylik ersättningsskyldighet.

Kap. IX.

Om underställning och besvär.

§ 93.

Stadsfullmäktiges beslut skola, föratt vinna gällande kraft, underställas landskapsnämndens prövning och fastställelse, då besluten angå:

- 1) försäljning, pantförskrivning eller utbyte av sådan staden tillhörig fastighet, som genom gåva eller testamente densamma tillfallit och för visst ändamål, som avser stadens gemensamma nytta, blivit anslagen ävensom överenskommelse eller förlikning, verkande till ändring eller inskränkning uti den rätt, kommunen till sådan fastighet äger;
- 2) upptagande av lån, ställt på längre återbetalningstid än fem år;
- 3) förslag till nya eller förhöjda avgifter å den allmänna rörelsen, såsom väg-, bro-, hamn- och färjponningar med flere sådana;
- 4) allmänna föreskrifter till befrämjande av sedlighet, hälsovård samt ordning och säkerhet i staden;
- 5) ändring av stadsplanen, byggnads- och brandordningen, ävensom fastställelse eller ändring i reglementen för drätselkammaren, hälsovårdsnämnden, fattigvårdsstyrelsen och brandkommissionen ävensom polisinsättningen; samt
- 6) påläggande av eller förändring uti avgifter för särskilt behov, avsedda att utgå under flere än fem år.

Beslut, som bör landskapsnämndens prövning underställas, insändes genom magistraten jämte dess i ärendet avgivna yttrande. Sådant beslut skall av landskapsnämnden fastställas oförändrat eller ogillas. Vagrast fastställelse, uppgive landskapsnämnden skälen därtill. Stadsfullmäktige vare obetaget att över vägrad fastställelse klaga i högsta förvaltningsdomstolen.

§ 94.

Medlem av stadskommun, som ej nöjer sig med fullmäktiges beslut uti stadens gemensamma angelägenheter, äger rätt att, där han tilltror sig kunna visa att beslutet kränker hans enskilda rätt eller att det icke tillkommit i laga ordning eller att det står i strid

-33-

med allmän lag eller författning eller att stadsfullmäktige annerledes överskridit sin befogenhet, däri söka ändring genom besvär, vilka jämte det överklagade beslutet, böra till landshövdingeämbetet ingivas inom trettio dagar efter det klaganden erhöi del av beslutet, dagen, då sådant skedde, likväl oräknad. Klaganden åligger därjämte såväl att vid besvären föga bevis om dagen, då beslutet delgavs, som ock att, inom fjorton dagar, efter det tiden för besvärens inlämnande utgått, till magistraten ingiva diarisch vis däröfver, att han anförde besvär.

Försummar klaganden något av vad sålunda är föreskrivet, må beslutet kunna gå i verkställighet.

Klaganden skall anses hava erhållit del av beslutet den dag, då det i öfverensstämmelse med stadgandena i § 25 blivit offentligen uppläst.

§ 95.

Anföras besvär däröfver, att beslutet icke tillkommit i laga ordning eller att det står i strid med allmän lag eller förordning eller annerledes överskrider fullmäktiges befogenhet, må landshövdingen, om han finner skäl föreligga, förbjuda beslutets verkställighet.

Grundas besvären därpå, att klagandens enskilda rätt blivit genom beslutet kränkt, och godkännas besvären, gälla rättelsen till förmån för den som klagat, men stånde beslutet för öfrigt fast, om det icke finnes strida mot allmän lag eller förordning, då landshövdingen äger förordna angående upphävande av beslutet jämväl i dess helhet.

§ 96.

Den, som ej nöjes åt magistratens beslut i ärenden, som höra under denna lag, må däri söka ändring i landshövdingeämbetet inom trettio dagar, räknat från den dag, då beslutet delgavs.

§ 97.

Angående besvär öfver borgmästarval är särskilt stadgat.

§ 98.

I landshövdingens utslag får ändring sökas i högsta förvaltningsdomstolen senast före klockan tolv å trettionde dagen efter delfåendet, dagen då sådant skedde likväl oräknad; och lände därvid till of-

terrättelse, vad om sådant ändringssökande i allmänhet är stadgat, dock sålunda, att besvaren även må under besvärstiden till landshövdingeämbetet inlämnas för att därifrån vidare befordras..

Kap. X.

Om sättet för anslag av kommunala kungörelser samt om ansökningstid för besättande av kommunala befattningar.

§ 99.

De kommunala myndigheternas förfoganden och beslut, vilka skola lända till allmän ofterrättelse eller bringas till allmän kännedom, böra under fjorton dagars tid hållas anslagna å kommunens anslagstavla samt minst en gång i korthet införas i sådan uti landskapet utkommande tidning, vari av landskapsmyndigheterna utfärdade allmänna föreskrifter eller beslut publiceras.

§ 100.

Ansökningstiden för besättande av kommunala tjänster och befattningar utgör trettio dagar, den dag dock oräknad, då kungörelse om den lediga befattningen första gången publicerades. Sådan kungörelse bör ingå minst två gånger i uti § 99 omnämnd tidning, andra gången senast fjorton dagar före ansökningstidens utgång.

Kap. XI.

Särskilda stadganden.

§ 101.

Ordförande för stadsfullmäktige samt av fullmäktige utsedda styrelser äga tillse, att protokollen med därtill hörande bilagor jämte register över dem och övriga handlingar väl förvaras och hållas vid behov tillgängliga för kommunens medlemmar, ävensom att de vid hans avträdande från befattningen överlämnas åt efterträdaren.

Medlem av kommunen, som därom anhåller, vare berättigad att utfå styrkt avskrift av sagda handlingar eller utdrag ur protokollet, fört vid nämnda myndigheters sammanträde. I besvärsmål skall expedition utgivas skyndsamt och åtminstone inom förra hälften av den i varje fall utsatta fataljetiden.

Å fullmäktige ankommer att bestämma, huruvida lösen för handling skall orläggas och till vilket belopp. Avgift må dock icke uppbäras för handlingar, vilka utfärdats för kommunens gemensamma behov eller

till vederbörande tjänstemän eller allmänna ombud, ej heller då fullmäktiges beslut skall genom utdrag delgivas den, beslutet angår.

§ 102.

Viten för utevaro, till vilka någon på grund av denna lag fällas av stadsfullmäktige eller de av fullmäktige utsedda nämnder, tillfalla stadens allmänna kassa och uttagas, där godvillig betalning icke följer, på sätt om kommunala utskyldor stadgats.

§ 103.

Har innehavare av kommunalbefattning eller tjänst i denna sin egenskap förskingrat medel eller ådagalagt svikligt förfarande eller annan orodlighet, äga stadsfullmäktige rätt att avhålla honom från utövandet av uppdraget. Saken skall ofördröjligen överlämnas till domstols behandling samt detta hos landskapsnämnden och landshövdingen anmälas.

§ 104.

Ombud för stadskommun vid sammanträde av ombud för floro kommuner utses av stadsfullmäktige. I fråga om valot skall iakttagas, vad i kommunallagen för landskommunerna därom är stadgat.

§ 105.

Därest stadsfullmäktiges beslut skall underställas landskapsnämnden för fastställelse, må underställningen ske, först sedan tiden för anförande av besvär tilländagått.

§ 106.

Genom denna landskapslag, som omedelbart träder i kraft, upphävas för landskapet Ålands vidkommande förordningen angående kommunalförvaltning i stad, given den 8 december 1873, kommunallagen för städerna av den 27 november 1917 samt lagen om skyldighet att avgiva inkomstdeklaration för kommunalbeskattning, given den 9 april 1919, ävensom alla i landskapet gällande bestämmelser, genom vilka ovanuppräknade förordning och lagar ändrats.

=====

fastigheternas uppskattningsvärden skulle åvägabringas. Någon dylik längd är nämligen icke erforderlig i händelse försäljningsvärdet lägges till grund för värdeminskningen. I enahanda sammanhang förfaller jämväl landskapsnämndens i § 92 framställda förslag.

Med upplysning därom, att utskottet i allt övrigt förenat sig om föreliggande lagförslag, sådant det formulerats av lagutskottet, får utskottet vördsamt föreslå,

att Landstinget måtte antaga bilagda förslag till lag om kommunalförvaltning i Mariehamn.
Mariehamn den 25 november 1930.

På stora utskottets vägnar:

Herman Mattsson

H. E. Rasmussen

I ärendets behandling hava deltagit landstingsmännen Mattsson, Forsberg, Holmberg, Manner, Sjöblom, Karl Aug. Karlsson, Carl Carlsson, Hagmark, Nordberg, Söderlund och Liewendahl.